

Naročnina
 Dnevna izdaja
 za državo SHS
 mesečno 25 Din
 polletno 150 Din
 celoletno 340 Din
 za inozemstvo
 mesečno 40 Din
 nedeljska izdaja
 celoleto v Jugosla-
 slaviji 120 Din, za
 inozemstvo 140 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
 stop. p. 150
 mali oglaš. po 150
 n. 2 D. večji oglaš.
 nad 45 mm v. širine
 po Din 2-50, veliki
 po 3 in 4 Din. v
 uradni škem delu
 vrstica po 10 Din
 p. Pr. večim g.
 naročilo popust
 Izide ob 4 zjutraj
 razen ponedeljke in
 dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
 Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
 pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
 telefon št. 2050, upravljalstvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Lekovni
 račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
 za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
 št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Prava kraljevska beseda

Pariz, 17. jan. »Matin« objavlja intervju,
 ki ga je imel njegov urednik Jules Sauerwein
 z Njegovim Veličanstvom kraljem. G. Sauer-
 wein piše:

»Ko je adjutant pred menoj odprl težka
 hrastova vrata, je bil na drugi strani za svojo
 mizo Nj. Vel. kralj Aleksander. Naglo je vstal
 in z živahnim korakom stopil k meni. Potem
 se je z mano razgovarjal enostavno in z za-
 upanjem skoro celo uro. Nikdar ne bom po-
 zabil tega razgovora. Vladoarjevo lice je resno
 in zamišljeno. V življenju Njegovega Veličanst-
 va so se vršili veliki dogodki, tako senza-
 cionalni v življenju tega vladarja, ki je še
 mlad, ali ki je že nosil odgovornost za svojo
 državo. Ko mu je bilo šele 25 let, je že vodil
 svojo vojsko v tri vojne, izmed katerih je bila
 poslednja skoro smrtonosna. Nekako iznena-
 denje pomenja, videti, kako odločno jemlje na-
 se odgovornost v političnih stvareh človek, ki
 je nosil veliko odgovornost na bojnih poljih,
 kjer se je odločalo o njegovi domovini.

Nj. V. kralj mi je z vedro resnostjo ome-
 njal, kar se je zgodilo, s tonom šefa, ki se je
 odločil za neko linijo, ki ve, da se ne vrne
 preje nazaj, dokler ne doseže svojega cilja.
 Kakšen je bil vzrok, kakšen je bil končni cilj
 tega, kar se imenuje diktatura, ki se je iz-
 vedla 5. in 6. januarja? Nimam namere, da bi
 o tem dajal nekak pravi kraljevi intervju ali
 nekake njegove formule, ki so tako jake, da
 ne morem, da jih ne bi reproduciral.

»Z imenom diktatura ali celo tiranija bi
 ne smelo v resnici imenovati to, kar se je do-
 gajalo prej. Ali ni to kršitev ustave v samem
 njenem duhu, za kar nosi krivdo 85 narodnih
 poslancev, ki so odklonili, da bi se še nadalje
 udeleževali skupščinskih sej? Računati je se-
 veda treba z razpoloženjem, ki jih je navdalo
 po gnusnem atentatu.

Sicer pa me je Nj. V. kralj živo pozval, da z liberalnostjo izvedem anketo in da se
 obrnem na politike, za katere se misli, da bi mogli biti nezadovoljni.

Železnice v službi gospodarstva

Izvozniki pri dr. Korošcu - Njih zahteve za pospešitev izvoza
 Železnice naj se s premožom založe poleti

Belgrad, 17. jan. (Tel. Slov.) Danes se je
 pri prometnem ministru zglasila vsa uprava bel-
 grajskega izvozniskega društva v Belgradu, ki
 se je z ministrom nad tri ure razgovarjala. Upra-
 va je izročila ministru resolucije te-le vsebine:

»Gospod minister. Znano je, da je bila letoš-
 nja letina glede pšenice zelo obilna, in sicer ne
 samo v naši državi, ampak tudi v sosednjih dr-
 žavah, ki so ali industrijske ali tipično agrarne
 in ki so bile čisto glede prehrane pasivne. Naši
 konsumenti, Srednja Evropa, posebno Češkoslo-
 vaška in Avstrija, ki so vsako leto kupili velike
 količine naše koruze, so kupili na našem ozemlju
 neznatne količine, tako da se nahajajo velike
 množine pšenice po trgovskih skladiščih, pa tudi
 pri pridelovalcih. V tem zastoju našega izvoza
 so naenkrat nastopili zimski meseci, zastala je
 rečna plovba, izvoz se je pod sedanjimi razme-
 rami popolnoma ustavil do kraja marca oziro-
 ma, dokler se nova plovba ne prične.

Radi tega Vam, g. minister, stavljamo vpra-
 šanje, kaj bo z našo pšenico potem, ko se plovba
 zopet začne, da-li se bo odvišna hrana lahko iz-
 vozila, po t katerimi pogoji in kako. Na vsak
 način se bodo nagromadile ogromne količine
 pšenice po skladiščih, ako se ne bo ničesar pod-
 vzelo, tako da bo inozemstvo to priliko izrabilo
 in bo kupovalo našo pšenico po zelo nizki ceni.
 S tem bo oškodovalo ne samo našo izvozno tr-
 govino, ampak ravno v isti meri pridelovalce, ki
 bodo prodajali svoje izdelke tjavendan. Ako so-
 dimo po sedanjih klimatičnih razmerah pri nas,
 ki so predpogoj za napoved bodoče žetve z ozi-
 rom na velike količine posejane pšenice, je ver-
 jetno, da bo bodoča žetev še bogatejša. V no-
 benem slučaju naj ne bi naša letina na neprodane
 zaloge pšenice v skladiščih.

Da bi se preprečile katastrofalne posledice,

Toda, če imata še države
 in še vlade dolžnosti, ali jih
 nima tudi še stranke?

Končno je uspelo, na kakršenkoli način že,
 da se omogoči življenje eni vladi. Toda iz
 osebnih razlogov, malenkostnih in brez vsake
 zveze z dobrom države je ena stranka iz te
 vlade izstopila. Z vsemi sredstvi sem se priza-
 deval, rešiti krizo. Hrvati so prišli k meni. Nji-
 hove zahteve sem si zabeležil, kakor so jih za-
 htevali. Nato sem pozval druge stranke. Vpra-
 šal sem jih, ali bi pristale na to, da bi raz-
 pravljale na podlagi hrvatskih predlogov, to je
 da prouče vprašanje revizije ustave, za katero
 so potrebne tri petine glasov. Odgovorile so
 mi: nikdar! Po parlamentarnih predpisih ni
 bila nobena vlada več mogoča.

Stroj ni več deloval

Moral sem se odločiti ali da prevzamem
 nase odgovornost, ali da javno priznam, da
 mi ni mogoče rešiti svoje države iz kaosa, ki
 grozi, da jo uniči. Obstojala je dilema: ali da
 se razbije edinstvo, ali pa da svojo osebnost
 izpostavim s tem, da prevzamem potrebno ob-
 last za gotov čas. Nisem dolgo kolebal.

Po teh besedah je Nj. V. kralj za tre-
 nutek prenehal, kakor da mu pred očmi vsta-
 jajo slike dogodkov prejšnjega leta in velikih
 nad v bodoče leto.

»Diktatura« je Nj. V. kralj večkrat pono-
 vil, »to besedo je lahko izgovoriti. Ali to ni
 diktatura, če še stranke, ne da bi imel pro-
 grama, suvereno odloči, da bo ta in ta njegov
 prijatelj izvoljen v nekem volivnem okraju,
 kjer niti najmanj ne pozna razmer? Isti še
 stranke postavljajo za uradnike desetine svojih
 pristavev, čeprav nimajo prav nobene sposob-
 nosti, razen te, da delajo za politike, ki jim
 zopet s svoje strani omogočajo živeti na stroš-
 ke države. To, kar želim napraviti, je enostav-

no. Daleč sem od tega, da bi državi naprtil
 režim avtoritete brez kontrole.

Pač pa nameravam državi
 omogočiti, da bo imela po-
 zneje pravi parlamentarizem
 in pravo demokracijo

Hočem, da bo svobodnejša, kakor je bila.
 Predno pridemo do tega, bomo morali iti sko-
 zi periodo napornega dela. Pripraviti hočem
 liberalnejši režim. Preurediti moram upravo,
 v kateri je mnogo uradnikov, ki so upravljali
 na temelju, ki nujno zahteva preosnove. Ne bi
 Vam mogel reči, koliko časa bo za to potrebno.

Ne mislim, da bo to trajalo
 dolgo

Neštevilni izrazi lojalnosti, ki jih prejmem
 z vseh strani, dokazujejo, da mi bodo šli na
 roko vsi tisti, ki se iskreno priklanjajo za
 dobro države. Vlada, ki sem jo sestavil, sestaja
 iz sposobnih ljudi. Na čelu te vlade se nahaja
 general, in sicer radi tega, ker sem moral svo-
 jo avtoriteto prenesti na osebnost, ki je izven
 političnih strank.

Armada se niti najmanj ne
 bavi s politiko

Tega ji nisem dopustil. Prav tako ne do-
 pustim politikom, da bi se vmešavali v zadeve
 vojske. Vojska je popolnoma zdrava in zvesta
 svojemu vladarju. V tem kabinetu so tudi za-
 stopniki bank in vseučilišč. Hrvat imajo pet
 ministrstev.

Nameravam pripraviti vrni-
 tev političnega življenja in
 parlamenta

Sam sem se osebno izpostavil za to delo in
 za hitro ozdravljenje. V slučaju neuspeha sem
 sam odgovoren. Toda, zaključuje kralj, »ne-
 uspeh je izključen, ko imam ves narod za se-
 boj.«

»Avala.«

sedniku vlade generalu Petru Živkoviču, finanč-
 nemu ministru dr. Stanku Šverljugi in trgovin-
 skemu ministru dr. Zelimirju Mažuraniču.

Nadalje so se pri prometnem ministru dr.
 Antonu Korošcu danes zglasili zastopnik naših
 kmetijskih, trgovskih in industrijskih podjetij, ker
 so železniške tarife, ki pridejo jutri v tarifnem
 odboru v glavnem v obravnavo, življenjsko vpra-
 šanje našega gospodarstva.

Na iniciativo glavnega ravnatelja za že-
 leznice se je danes vršila v Belgradu konfe-
 renca zastopnikov gospodarskih organizacij in
 strokovnjakov prometnega ministrstva. Uvo-
 doma je načelnik Filipašić zagotavljal, da bo
 šlo prometno ministrstvo gospodarskim kro-
 gom na roko, kolikor je sploh mogoče. Podal
 je kratek pregled stanja železnic. Iz statistič-
 nih podatkov je razvidno, da potniški promet
 pri nas nikjer ne krije izdatkov in je radi tega
 pasiven. Zato se bo izvršila revizija. Blagovni
 promet se bo pojačal.

Za Slovenijo je zbornični tajnik dr. Mo-
 horič zahteval, da se v Ljubljani doseženi spo-
 razum od 8. dec. 1928 ohrani v polni veljavi.
 Dalje da se prezida postaja Zidani most, da se
 za šolarje, dijakke, delavce in uradnike po mož-
 nosti uvedejo motorni vozovi, da se madjarski
 brzovlak Pražsko-Reka kot neobiskovan
 ukine, da se zagotovi dovolj kurznih vozov
 na vse strani. Glede blagovnega prometa
 zahteva dr. Mohorič, da se ravnateljstvo ozi-
 roma sploh vodstvo naših železnic pravočasno
 založi s premožom, in sicer iz trboveljskega
 premožovnika poleti pred nastopom nove se-
 zone, ker v sezonskem delu itak primanjkuje
 vagonov.

K besedi so se oglasili zastopniki iz Su-
 botice, Niša in Prahova. Nato se je sklenilo,
 da se bo predlagalo znižanje potniških vozov
 in zvišanje vlakov, ki pridejo v pošte za bla-
 govni promet.

Čuje se, da bodo tarife za premož za bliž-
 nje kraje zvišane za 15%, za daljše kraje pa
 bi se postopoma zniževale.

Pri prometnem ministru se je danes zga-
 sil ravnatelj TPD g. Skubic.

Predavac bil pripravljen ustopiti v vlado

Zagreb, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Vaš do-
 pisnik je zvedel iz popolnoma zanesljivega vi-
 ra: S kompetentnega mesta je bil Josip Pre-
 davec, bivši predsednik oblastnega odbora in
 podpredsednik HSS, vprašan, ali bi hotel spre-
 jeti trgovinsko ministrstvo. Po posvetovanju
 z dr. Mačkom je Josip Predavec na ponudbo
 sprejel ter je brzojavno odgovoril, da spre-
 jema. Kakor se je zvedelo, pa je med tem fi-
 nančni minister zahteval, da se imenuje za
 trgovinskega ministra dr. Mažuranič radi nje-
 govih zvez z inozemstvom. In tako Josip Pre-
 davec ni postal trgovinski minister.

Pribičević zaprosil potni list

Zagreb, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Zvedelo
 se je, da je Pribičević zahteval potni list za
 inozemstvo ter da bo odpotoval iz Jugoslavije.
 Prvak SDS dr. Grisogono demantira vest, da
 bi bil zaprosil za avdienco v dvoru.

Iz ministrstev

Iz prosvetnega ministrstva. Prosvetno mi-
 nistrstvo je izdalo novo odredbo o pooblaštilih
 načelnikom in pomočnikom, ki bodo dobili zo-
 pet več pravic nazaj. — Nadalje je ministrstvo
 izdalo odredbo, da se komisija za nastavljanje
 učiteljev v Ljubljani in Mariboru razpusti.

Ukazi razpisanih učiteljskih mest v mari-
 borski in ljubljanski oblasti so z jutrišnjim
 dnevom prekinjeni. Prošnje za nemške vzpored-
 nice na šolah v mariborski oblasti so prav
 tako odklonjene.

V prosvetnem ministrstvu se je vršila se-
 ja načelnikov srednješolskih odsekov. Obrav-
 navali so sestavo proračuna in izenačenje šol-
 skih zakonov, dodelitev učiteljstva k prosvet-
 nim oddelkom in ustanovam.

Do končne ureditve prosvete se ne bo
 podpisal noben ukaz, ki bi obravnaval osebne
 zadeve nastavljenecv.

Ministrstvo za vere je poslalo vsem bogo-
 slovcem razpis, v katerem jih opozarja, da se naj
 letos izvrši proslava sv. Save čim najslavesnejše.
 V slušateljih naj se vzbuja zavest narodnega
 in državnega edinstva, zlasti naj se poudarja
 zgodovinski pomen srbskega prosvetiteljstva.

Ministrstvo za socialno politiko je obve-
 stilo javnost, da je gotov zakon o prehrani pa-
 sivnih krajev. Minister ga bo te dni predložil
 predsedniku vlade, da ga prouči.

Novi komisarij. Za komisarja mostarskega
 oblastnega odbora je imenovan bivši Radičev
 narodni poslanec Nikola Preka. Za komisarja
 velikobeleškega oblastnega odbora je ime-
 novan bivši urednik »Samouprave« in oblastni
 poslanec Mihajlo Živančević. Za komisarja
 vukovarske oblasti je imenovan dosednji
 pravni referent pri belgrajski oblasti Pavle
 Todorović.

Zunanjega ministra so danes obiskali an-
 gleški poslanik Kennard, francoski poslanik
 Dard in italijanski poslanik Galli. Obisk ita-
 lijanskega poslanika je v zvezi s podaljšanjem
 pogodbe z Italijo.

Gozdarski zakon

Belgrad, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Danes je
 pričela z delom komisija za gozdarski zakon.
 Od 1. 1922. je bilo izdelanih več načrtov. Eden
 je ministrski, drugega je predložilo strokov-
 no gozdarsko društvo (dr. Agremović, profesor
 v Zagrebu), tretjega pa je izdelal ing. Ružič.
 Do 1. 1928. smo imeli še nekaj ministrskih
 načrtov. Sedaj je pričakovati, da bo zakon
 končno izšel. Komisija se je danes prvič se-
 stala. Predelala je splošne odredbe, polji goz-
 da, razdelitev in lastništvo, gozdno-politične
 odredbe (krčenje, uničevanje, pogozdovanje,
 varstvo). Komisija je prišla na podlagi seda-
 njih načrtov do soglasnega besedila, kolikor
 se tiče tega dela.

Gozdarska afera. Pričakuje se, da bo v
 kratkem prišlo pred redno disciplinsko so-
 dišče uradništvo, ki je bilo suspendirano pri
 gozdarsko-rudarskem ministrstvu. Glavni ravnatelj
 tega ministrstva Miodrag Stamenković
 pravi, da gre zelo rad pred sodišče, toda pre-
 den ne pride pred sodnike, ne bo dal nobenih
 obvestil.

Razpust nemške stranke

Nemška stranka v Vojvodini je razpu-
 ščena. Prav tako je razpuščena podružnica in
 centrala Kulturbunda.

Opozorjamo

Kakor čujemo, se je italijanska vlada po svojih diplomatskih zastopnik večkrat pritožila, češ da »Slovenec« hudo napada Italijo itd. itd.

Mi moremo na to le konstatirati, da »Slovenec« nikdar, ne takrat, ko je bila SLS v opoziciji, ne ko je bila v vladi, pa tudi ne danes, ni sramotil Italije, italijanskega naroda, njega glavarja, se sploh ni poslužil nikoli nizkega tona ali delal bodisi narodu kot takemu ali posameznikom krivico in je celo vedno kot dostojen in na podlagi krščanske morale stoječ list respektiral osebo sedanjega g. ministrskega predsednika sosede in z nami v oficijelnih prijateljskih stikih stoječe in gotovo vsega ivaženja vredne države. Nasprotno pa se italijansko fašistično časopisje vseprek ne obnaša samo sovražno nasproti naši državi ter vsak dogodek v njej neugodno komentira, marveč sramoti in to z zelo nizkotnimi izrazi tako našo državo kot tako, kakor njene narode. V zadnjih dneh pa čitamo celo v glasilu g. min. predsednika »Popolo d'Italia« take sramotilne napade na šefa sedanje jugoslovanske kraljeve vlade, da jih ne smemo niti oddalec reproducirati, da ne bi bili zaplenjeni in na odgovornost klicani. »Popolo di Trieste« pa, ki na »Slovenčev« članke o zatiranju našega naroda v Italiji ne more odgovoriti nič stvarnega, kakor da je slovanski narod v Italiji s preganjanjem od strani fašizma zadovoljen (!), nadomešča to pomanjkanje stvarnosti s takim pocestnim tonom in ponovnim grdenjem šefa sedanje vlade v Jugoslaviji, da bi se ponižali, če bi na take izbruhe neukročene strasti sploh odgovarjali.

Mi bomo kljub temu ostali vedno stvarni, dobro vedoč, da se pravična stvar vedno najboljše brani z objektivno resnostjo, absolutno resničnostjo in globokim čustvom moralne upravičenosti.

V tem okviru bomo slejkoprej odločno zastopali in branili narodne in kulturne interese naših bratov v Italiji, italijan. vlada pa naj, ako je že tako zelo občutljiva nad pisanjem »Slovenca«, opozori svoje liste, ki so popolnoma pod njeno direktivo in odločilnim vplivom, naj glede svoje pisave napram naši državi in narodu vzamejo zgled od nas, če hoče Italija, da bomo njen tisk smatrali za vreden kulturnega naroda.

Nemci pozdravljajo novo stanje

Voditelj nemške manjšine v Jugoslaviji, bivši poslanec dr. Stefan Kraft, objavlja v »Neue Freie Presse« daljši članek, ki z ozirom na svojo objektivnost zasluži pozornost.

V članku pravi g. Kraft, da manjšine nimajo prav nobenega povoda, bati se novega stanja. Novi režim ima nalogo, da s strogo pravičnostjo in pošteno uporabo zakona napram vsem državljanom enako, ne glede na njihovo strankarsko ali plemensko pripadnost, omili tako zelo zaostrena politična nasprotja; da dvigne disciplino in ljubezen do države in da pripravi ugoden prehod k zopetni povrnitvi k parlamentarnemu sistemu. Na drugi strani pa bo nova vlada z vso odločnostjo zasledovala miroljubne cilje v zunanji politiki napram vsem državam in bo lojalno izvrševala vse obveznosti, prevzete z mednarodnimi pogodbami. Zato ravno manjšine nimajo povoda, biti v skrbeh, kako se bo z njimi v bodoče postopalo.

»Na splošno pa se lahko reče, da so bile notranje politične razmere zelo težke, položaj v parlamentu pa je postal naravnost brezupen. Uprava — in ta je bila ravno največje, temeljno zlo v mladi državi — je bila tako napojena s strankarskim duhom in zastrupljena od medstrankarskih prepričanj, da v njej ni več bilo objektivnosti in korektnosti, niti nadstrankarstva in dobrotivosti in so oblasti v večini bile samo še slepo orodje vladajočih strank ali celo samo kotari, ki so imele glavno besedo v teh strankah. Vse gospodarsko življenje, socialni in kulturni napredek države, vse je trpeło vsled takega stanja. Zato se je moral iskati izhod.

Mi radi in iskreno želimo, da bi korak Nj. Vel. kralja imel uspeh in da bi se s pravično zakonodajo nove vlade poboljšala in očistila naša uprava, da bi ozdravele gospodarske razmere in da bi socialno in politično zadovoljstvo prebivalstva kmalu privedlo do normalnega ustavnega stanja.

Dr. Šverljuga in zunanje posojilo

Belgrajski »Privredni pregled« piše v članku »Naloga in program nove vlade« med drugim to-le:

»Verjetno je, da je vstop g. dr. Stanka Šverljuge, predsednika zagrebške borze in podpredsednika Jugoslovanske udružene banke, preje direktorja Hrvatske eskomptne banke, v zvezi z sklenitvijo velikega posojila v Londonu. Po svoji novi banki ima g. Šverljuga zveze s Shrederom in Morganom, Shreder pa je bil v skupini z Rotschildom za naše zunanje posojilo.«

Zagrebske vesti

Zagreb, 17. jan. Snoči se je vršil občni zbor Hrvatskega pisateljskega društva. Za častnega člana so izvolili fizika Kučera. Za predsednika društva je bil izvoljen Milivoj Dežman, ravnatelj »Obzora«.

Zagreb, 17. jan. Detektiv Grauer, ki je bil nedavno v zagrebški kavarni »Korzo« ranjen od neznanega napadalca, je popolnoma okreval.

Miroljubnost Grčije

Grško-italijansko zблиžanje ni uperjeno proti Jugoslaviji - Pred pogajanj z Atenami

Atene, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča oficijozni »Himerissios Tipos«, je grška vlada naročila poslanikom v Beogradu, Parizu in Londonu, da izjavijo, da so imela pogajanja z italijanskim državnim podtajnikom Grandjem izključni namen mirnih ciljev in da niso bila naperjena proti nobeni državi, posebno pa ne proti Jugoslaviji. Pogajanja z Jugoslavijo se bodo obnovila nemudoma, posebno ker so v Beogradu v zadnjih dneh izrazili željo, da bi se pogajanja nadaljevala v istem prijateljskem duhu, kakor se je pokazal ob obisku Venizelosa v Beogradu meseca septembra. Vsi listi izražajo veselje, da želi Beograd obnoviti pogajanja in odobrava stališče Grške, da med obnovo pogajanj za grško-jugoslovansko pogodbo in med zboljšanimi grško italijanskimi razmerami ne sme biti nobene zveze. »Himerissios Tipos« izjavlja, da italijansko-grško sodelovanje nikakor ne izključuje grško-jugoslovanskega sporazuma. Grška je čvrsto odločena

ohraniti prijateljske odnose z vsemi sosedmi brez izjeme. Vladi blizu stoječ »Elefteron Vima« spominja na to, da je bilo že meseca septembra zahvaliti se osebni intervenciji kralja Aleksandra, da se je doseglo soglasje, ko so postala Venizelosa pogajanja v Beogradu posebno težavna. Radi dogodkov v Jugoslaviji ni vznemirjena Grška niti najmanj in tudi grški listi pri presoji položaja s svojega republikanskega stališča niso kazali nobene nervoznosti. Temelji za novo grško-jugoslovansko pogodbo so bili določeni meseca septembra v začasnem dogovoru, razčiščenje še spornih vprašanj pa pogajanj ne more dovesti zopet v zažago, ker je na obeh straneh najboljša volja. Venizelos je tudi na sestanku z Mussolinijem meseca septembra naglašal, da mora Grška, kakor z drugimi sosedmi, tako tudi z Jugoslavijo priti v čvrste odnose, čemur je Mussolini pritril.

Popolna zmagava vstalešev

London, 17. jan. (Tel. »Slov.«) V Kabulu se bijejo hudi poulični boji, ker je voditelj vstalešev Baka in Saquao dosegel že Kabul in razgnal zadnje ostanke kralju zvestih čet. Računati je s tem, da bo popolnoma zmagal, strmoglavil kralja Inaja Ulahu, dasi se nahaja v njegovem spremstvu legitimni pretendent na prestol Omar kan, ki je iz Alahabada v Indiji zbežal iz angleške internacije. V podporo Baka in Saquao se bližajo Kabulu tudi obmejna plemena.

London, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Iz Pešavarja se poroča, da je Kabul padel v roke Baka in Sa-

quao ter da sta Aman Ulah in njegov brat kralj ujeta. »Reuter« poroča, da so boji že prenehali. Potniki poročajo, da je Aman Ulah v torek dopel v Kandahar, kjer se je na kraljevem gradu razvila kraljeva zastava.

Moskva, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Inaja Ulah je samo par dni užival kraljevsko veličanstvo. Po najnovejših ruskih vesteh imajo vstaleši pod vodstvom Baka i Saquao glavno mesto Kabul čvrsto v rokah. Inaja Ulah so prisilili, da se je moral odreči prestolu. Z vso njegovo rodbino ga bodo spravili z varnim spremstvom čez mejo.

Volitve v Italiji bodo 4. marca

Rim, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Na današnjem ministrskem svetu so bili sprejeti važni sklepi glede fašistovske politike o prebivalstvu. Sprejete so bile razne ugodnosti za oženjene. Nekateri sklepi se bavijo tudi z materinskim varstvom. Današnji ministrski svet je tudi končno sklenil, da se razpusti dosedanja poslanska zbornica. Kandidati za nove poslance se morajo postaviti do 17. februarja. Volitve bodo 4. marca. Nova fašistovska stanovska zbornica pa se sestane 20. aprila. Ministrski svet je potrdil tudi zakon o ustanovitvi italijanske akademije in je bil imenovan za predsednika Tittoni.

Za vzhodni Locarno

Varšava, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Na pristojnem mestu se izjavlja, da je neosnovan ruski strah, da bi Poljska s svojimi pridržki k Litvinovemu predlogu stremela po posebni vzhodnoevropski Kellogovi konferenci, na kateri bi Sovjetska Rusija nasproti svojim sosedom ne imela ugodnega stališča. Po ameriški ratifikaciji Kellogove pakta je pristanele Poljske na Litvinov predlog olajšan, ker se predlagatelj sedaj ne more več smatrati za nezaupanje nasproti Ameriki in bi tudi naglica sovjetske diplomacije bila neutemeljena. V Varšavi se pričakuje, da se bodo najbrže baltske države in Romunija tekom prihodnjega tedna izjavile za podpis posebnega protokola, nakar bo tudi Poljska dala svoj pristanelek, ker smatra misel vzhodnoevropske Kellogove pogodbe za povsem združljivo s svojimi interesi in mirovnimi cilji.

Amerika podpisala Kellogovo pogodbo

Newyork, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Predsednik Coolidge je danes v slovesni ceremoniji podpisal z zlatim peresnikom senatovo resolucijo o ratifikaciji Kellogove pogodbe. Pri tem je bil prisoten ves kabinet in mnogi povabljeni gostje. Listino so shranili v senatovem departementu in bo stopila v veljavo, ko bodo izvršene tudi ostale ratifikacije.

Moskva, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Tu se ratifikacija Kellogove pogodbe po ameriškem senatu pozdravlja z zadovoljstvom, posebno z ozirom na pogajanja s Poljsko. »Izvestja« smatrajo, da se evropske države sedaj ne morejo več izogniti ratifikaciji s svoje strani, da pa jo bodo čim dlje zavlačevale, vsled česar ostane Litvinov predlog popolnoma aktualen.

Bolgarski poslanci v Italiji

Sofija, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Osem poslancev sobranja, med njimi dva od opozicije, je odpotovalo v Italijo na dvoletensko študijsko potovanje.

Albanska vlada sestavljena

Tirana, 17. jan. (Tel. »Slov.«) V novem albanskem kabinetu je prevzel ministrsko predsedništvo in ministarstvo za notranje stvari Mgn Cotta, pravosodno ministarstvo Delvina, prosvetno ministarstvo Dibra, finančno ministarstvo Tutulani, zunanje ministarstvo začasno Vučiterni, javna dela in poljedelstvo pa Musa.

Reis-ul-Ulema o novem stanju

V ponedeljek je prišel v Beograd vrhovni verski poglavar muslimanov g. Čaušević. O razlogu svojega prihoda in o uspehih svojega bivanja je izjavil to-le:

Novo stanje je bilo v Bosni in Hercegovini sprejeto z velikim navdušenjem in tudi med muslimani. V vsakem se je porodilo upanje, da se bo sedaj obrnilo na bolje. Narod in tudi najbolj priprosti, občuti to kot nekako olajšanje in kakor da je vse sedaj bolj trdno. Pravijo mi:

Lažje bo prehraniti 15 ministrov, ko 315. (Smeje pravi g. Čaušević: Naš narod smatra vsakega narodnega poslanca za ministra.) Pa bodo tudi davki manjši.

Drugi pa pravijo:

»Ne bodo nas več zapletali v prepire, kajti eni govore to, drugi ono, mi pa se prepiramo in ne vemo zakaj.

Zlasti pri muslimanih je bilo opažati preje neko vznemirjenje, ker so se smatrali zapostavljene. Sedaj pa stavijo vsi velike nade v vlado Najvišjega zaupanja, da bo ta vlada naredila konec vsem krivicam in neenakostim.

Ze preje sem v raznih prilikah naglašal, da treba več delati in manj politizirati in vedno sem bil prepričan, da bo Najvišji faktor v državi odpravil vse, kar ovira napredek in srečo našega troimenega naroda.

Novi davki v Romuniji

Bukarešt, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Na večerajšnji seji senata je protestiral Avarescu proti govoru trgovinskega ministra Madgearu v poslansk zbornici, kjer je izjavil, da je Avarescova stranka samo hranila mesto za liberalce. Njegova stranka je svoje postopanje uredila po političnih potrebah in bo tudi sedaj tako postopala. Sedanja vlada je dosegla ravnotežje v proračunu z novimi davki. Bolje bi napravila, če bi izdatke zmanjšala za 20 odstotkov. Bivši liberalni minister Argetoianu je izjavil, da deficit, ki ga je pustila njegova stranka, ni nastal po krivdi liberalcev, temveč da je to bila posledica splošne gospodarske krize, slabe žetve in zavlačevanja inozemskega posojila. Madgearu je odgovoril, da zmanjšanje davkov ni bilo mogoče radi krize v državi in radi uradniškega zakona. Pod liberalnim režimom se zunanje posojilo ni doseglo zato, ker inozemstvo ni imelo zaupanja do dosedanjih vlad in njene finančne politike.

Konflikt med Poljsko in Avstrijo

Med Avstrijo in Poljsko je prišlo do resnega spora, ki bo morda imel za posledico celo carinsko vojno med obema državama. Na zahtevo »Landbunda« je avstrijska vlada obvestila poljsko vlado, da bo morala ugoditi kontingent svinj, ki se lahko uvozijo v Avstrijo. Na ta korak je Poljska odgovorila, da ne pristaja na nikako spremembo trgovske pogodbe in da bo vsako politično meto smatrala za kršitev trgovske pogodbe.

Italijo vznemirja francoski mornariški program

Rim, 17. jan. (Tel. »Slov.«) V Italiji se z rastočo nevoljo opazuje razprava v francoskem parlamentu o novem mornariškem programu. Smatra se, da bo pri pogajanjih s Francijo težko doseči sporazum, ki bi izključeval medsebojno tekmovanje v oboroževanju.

Samomor Zagrebčana

Raič, 17. jan. V hotelu »Velebit« se je snoči ob 6 zvečer ustrelil Anton Korovljevič. Ustrelil se je takrat, ko mu je natakar predložil račun za plačilo. V Zagrebu je ta samomor vzbudil veliko senzacijo, ker je samomorilec prebil vso noč v družbi nekega znane zagrebškega obrtnika in neke dame.

Drobne vesti

Rim, 17. jan. Kakor poročajo rimski listi, je kardinal Gaspari, vatikanski državni podtajnik za zunanje zadeve, težje obolel na vnetju pljuč, vendar pa se smatra, da radi izredno močne konstitucije bolnika ni neposredne nevarnosti.

Milan, 17. jan. (Tel. »Slov.«) V svrhu, da se v Albaniji uvede zapadnoevropski poštitek, je albanska vlada odredila, da se namesto petke določi kot dan počitka nedelja, ko bodo zaprte tudi vse državne šole in državni uradi.

Praga, 17. jan. (Tel. »Slov.«) V Krkonoših so našli zmurznjenega ravnatelja češko-slovaškega tiskovnega urada Kalmana.

V provinci Gran Chaco je bil velik potres, v katerem je bilo ubitih po radiovesteh iz Londona več sto ljudi.

Velika lakota vlada po poročilih iz Pekinga v provinci Šansu.

Predsednik Mehike rešil potapljačstvo se žene. Pri obisku nekega kopališča je predsednik mehiške republike Gil rešil neki ženi, ki se je potapljala, življenje. Predsednik je skočil oblečen za ženo v vodo.

Po poravnavi spora med Bolivijo in Paragvajem sta obe državi izmenjali ujetnike iz poslednjih bojev.

Dunajska vremenska napoved: V severnih Alpah bo verjetno nastalo toplejše vreme s padavinami in plazovi, v južnih Alpah po bo zaenkrat še ostalo večidel jasno, mrzlo vreme.

Agrarci in dr. Beneš

Praga, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaški poslanik v Berlinu je danes dospel v Prago z delikatno nalogo. Poslanik pripada češki agrarni stranki in ima med agrarce in dr. Benešem posredovati vsaj toliko, da se bosta oba dela udeležila običajnega sprejema pri Masaryku pri otvoritvi zasedanja. Dosedaj niti agrarci niti dr. Beneš ni odpovedal udeležbe pri sprejemu.

Na današnjem posvetovanju koalicijskega odbora so razpravljali o aferi dr. Tukey. O tem izdani komunikacije pravi, da je dr. Labal od Slovaške ljudske stranke zahteval pospešeno obravnavanje tega primera. Dr. Kramář se je baje izjavil proti temu, da je češki tisk to stvar našopiril tako senzacionalno. Stvar bi se ne smela zavleči v politiko in jo je treba čimprej končati.

Gospodarska politika Romunije

Bukarešt, 16. januarja. Romunski minister za trgovino in industrijo Madgearu je dal časnikarjem izjavo o gospodarskem programu nove vlade:

»Mi bomo delali na tem, da se poveča produkcija, da se zmanjšajo cene, da bi življenje postalo ceneje. Moramo ustvariti pogoje, da bi Romunija mogla konkurirati s produkti, ki jih izvažajo, z drugimi državami. Mnogo bo pomagalo pri znižanju cen to, da je stabilizirana valuta in da je prometna politika postavljena na zdrave temelje.

Sklenili smo, da z novo carinsko tarifo neusmiljeno pobijamo vsaki industrijski parazitizem. Mi smo pristaši principa, da je potrebno ščititi domačo industrijo, vendar pa mora ta zaščita biti utemeljena z racionalnostjo v organizaciji onih industrij, ki imajo ugodne pogoje za razvoj v državi. Zaščita domače industrije pa ne sme imeti za posledico velike obremenitve konzumentov. Vlada bo zato podpirala samo zdrave in potrebne vrste industrije, odločno pa pobijala parazitske vrste.«

Ugoden potek madjarsko-romunskih pogajanj

Milan, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Prava pogajanja na madjarsko-romunski konferenci se bodo začela šele danes, ker so pričakovali prihoda romunskega strokovnjaka za agrarno reformo Casta. O izidu konference vlada velik optimizem in po voditelju madjarske delegacije Szerenyju je izjavil listu »Corriere della Sera« tudi glavni romunski delegat Rascanu, da pričakuje srečnega izida v splošno korist Madjarske in Romunije. Od svoje vlade je dobil naročilo, da poskusi vse mogoče za dosego uspeha pogajanj. Vlada Mania je pripravljena dokazati, da Romunija nima večje želje, kakor utrditi mir. Szereny je izjavil, da bi se obe državi po srečni rešitvi sedanjega spora neovirano lahko lotili zboljšavanja svojih odnosov, katerih prvi sad bi lahko bila trgovinska pogodba.

Nesreča v rudniku

Praga, 17. jan. (Tel. »Slov.«) V premogovniku Handlova na Slovaškem se je pripetila eksplozija plina, pri čemer so bili ubiti trije rudarji, trije pa so bili težko in trije le lahko ranjeni. Govori se, da so se delavci ponesrečili zato, ker niso vpoštevali pravočasno dane prepovedi za delo.